

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 .
 Helyben házhoz kúrdva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 .
 Vidékre postán küldve:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével.

Beosztás és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Árnyékosított képek és más
 vagy megvásárolható nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyi ár 3 fillér.

Az őszi gazdagylések.

A Magyar Gazdaszövetség e hónapban két nagyobb vidéki városban fog gyűlést tartani. Szeptember hó 25-re Lugosra, 28-ra pedig Szatmárnémetibe hívta meg a magyar gazdákat a magyar mezőgazdaságot közvetlen közlelől érdeklő aktuális kérdések megvitatása végett.

Ez a két gyűlési meghívó kétségtelen és örvendetes jele annak, hogy a magyar gazdátársadalmi élet ez évben eléggé pezsgő, eléggé mozgalmas. A budapesti nagyszerű országos gazdakongresszuson kívül impozáns gazdanagygyűlés volt ez évben Kecskeméten is. E két gyűlés he- teken át foglalkoztatta az ország közvé- leményét s amint a jelek mutatják, mind a két gyűlés úgy anyagi, mint erkölcsi siker dolgában messze kimagaslik a gaz- dagylések közül.

Talán elég is volna ez a két gyűlés egy esztendőre. A gazdamozgalmak ellen- ségei is eléggé láthatók e két gyűlésből is, hogy a harcra hívó szót a magyar gazda meg tudja hallani, a munkára való felhívást nemcsak meg tudja érteni, de követni is tudja. A budapesti és a kecs- keméti gazdakongresszus bizonyosága volt egyúttal annak is, hogy a magyar gaz- dáknak még nincs annyira rózsás hely- zetük ebben az országban, mint ahogy azt sokan feltűntették, mert hiszen mind a két nagygyűlésen sokkal több panaszt hallottunk, mint dicsekvést, sokkal több esengő kérelmet, mint köszönő szót. Meg kell azonban mind a két gazdakongress- zus jellemzésül említenünk, hogy vala- mennyi panasz, valamennyi kérelem mel- tóságteljesen jutott kifejezésre.

Ha a gazdagyléseket kizárólag abból a célból rendeznek, hogy azokon utat törjön az elfojtott panasz és kifejezésre jusson a jogos kérelem, ha a gazdagylé- sekre kizárólag azért volna szükség, hogy a gazdátársadalom dokumentálni tudja anyagi és erkölcsi erejét, a gazdá- kat összeforrasztó szolidaritást: akkor bizony a budapesti és kecskeméti gazda- kongresszussal bátran lezárhatnók az idei gazdagylések sorozatát. Gazdagylésekre azonban nekünk nem pusztán az elmon- dott okokból van szükségünk. A gazda- ságpolitikai élet örökös harc, folytonos hadviselés.

A háború, amint jól tudjuk, nem pusztán

verekeedésből áll, különösen a mai korban már a verekezésnek a legutolsó szerepe jut a háborúban, de annál nagyobb szerepe van a becsületes hadsereg ellá- tásának, a terepszemléknek, az alkalmas fedezékek felállításának. A jelek kétségtelenül azt mutatják, hogy a gazdasági élet terén folyó háború a közlelvőben egyhamar nem fog békekötéssel végződni, hanem ellenkezőleg máholnap döntő csatározásokra kell elkészülvé lenni az alatt a lobogó alatt, amelyre ez van írva: Bol- dogulás, kenyér. A gazdák hadserege na- gyon jól teszi tehát, ha nem várja be a rohamra felhívó vezényszót, hanem már előre megtesz mindent a háború sikere érdekében.

Ne riadjunk tehát vissza attól, hogy Lugosra és Szatmárnémetibe ismét gazda- gyűléseket hirdetnek. Szükség van e gyű- lésekre, hogy a közlelvő előrelátható küzdelmeinek a csatatervét kellőképen megvitathassák, illetve megismerhessék a magyar gazdák.

A lugosi gyűlés összehívásában részes a krassószörénymegyei gazdasági egye- sület. A szatmári gyűlést a szatmárme- gyei gazdasági egyesülettel karöltve ren- dezi a Magyar Gazdaszövetség. A kras- sószörénymegyei egyesület fennállásának negyedszázados, a szatmármegyei egye- sület pedig alapításának félszázados év- fordulóját ünnepli a gazdagylés alkal- mával.

Mindkét egyesület a jubileum alkal- mából nagyszabású mezőgazdasági, ipari és háziipari kiállítást is rendez; a terve- zett gyűléseknek meglesz tehát a maguk fényes kerete.

Aki eljő e gyűlésekre, az nemcsak gazdátársadalmi kötelezettségének fog ele- get tenni, de sokat tanulhat is. Az ily- fajta kiállítások lassu, évtizedes gazdasági haladásnak szoktak többé-kevésbé élethű fényképei lenni.

Különösen a szatmári kiállításra és gyűlésre hívjuk fel a közfigyelmet. Egy mezőgazdasági szempontból igen jelentős vidéknek központja ez a város. Erős félszke a magyarságnak. Maga az a kö- rülmény, hogy az ottani gazdasági egye- rület immár félszázados multtal dicse- kedhetik, annak a bizonyosága, hogy a gazdátársadalmi élete számottevő, az or- szág különböző vidékeiről oda sereglő

gazdák tehát a szatmári gazdagylés- ből lelkesedést és bátorságot merít- hetnek.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, szeptember 12.

Bernády Albert elnök 10 óra után nyitja meg a mai ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvét észrevétel nél- kül hitelesítik.

Elnök bemutatja a budapesti népgyűlé- sek két rendbeli feliratát a sajtószabadság meg- védése tárgyában.

A felirat hovatatalására vonatkozólag **Bikády** Antal az elnöki előterjesztéssel szemben ellen- indítványokat terjeszt elő, melyre husznál több képviselő névszerinti szavazást és annak a kö- vetkező ülésre való halasztást kérte.

Elnök ily értelemben rendelkezik.

Hasonló sorban részesültek Kunágot és Kisbér polgárságának feliratai az általános, tit- kos választó jogra vonatkozólag, amelyekre az elnöki előterjesztéssel szemben **Bikády** Antal ugyancsak ellenindítványt terjeszt elő. Az ellen- zék pedig ezekben az esetekben is névszerinti szavazást és annak a következő ülésre való halasztását kérte.

Elnök így rendelkezik.

Napirend szerint következtek ezután a névszerinti szavazások.

Két rendbeli névszerinti szavazás után az indítványozók visszavonták a többi ellenindít- ványokat, melyek különböző feliratokra vonat- koztak és a Ház áttért a véderő javaslatok ál- talános tárgyalására folytatására.

Pajza Gyula: Csatlakozik az Apponyi be- szédében kifejtett érvekhez. A javaslat elfoga- dását pénzügyi és közigazdasági szempontból lehetetlennek mondja és a pénzügyminiszter ismert szaktudását és hazafiságát sem tartja a javaslat mellett elég garanciának, annál ke- vésebbé, mert a pénzügyminiszter a reform gaz- dasági jelentőségéről mind ezideig nem nyil- latkozott. Ezután a honvédelmi miniszter be- szédével foglalkozik, aki azt mondta, hogy a belsődon elköltött honvédelmi költségek ki- adása nem képez töke, — csak kamatvesztes- séget. Ezt kétségbe vonja. A miniszter rámutat arra, hogy mi nem költünk többet, mint amennyit könnyen elbírunk. Így 1921-ben 600 millióval több lesz az állami bevétel, míg a katonai tulkiadás alig 60 milliót fog kitenni. E mellett más államok aránylag is többet köl- tenek katonai célokra. Az ülést végig ki- beszélte.

Az ülés vége 2 órakor.

Felülmulhatatlanok

tartósságban a
 Moskovits-féle

anatómiai gyermekcipők.

Elárusítás: Gyári fióküzletben Kos-
 suth Lajos-utca 5. szám.
 TELEFONSZAM: 834.

és a Fő-u. fiókban ideiglenesen szeptember 10-ig Rákóczi-út 5. sz.
 alatt Weiszlovits-házban, Huzella M. üzletével szemben.
 TELEFONSZAM: 687.

TELEFONSZAM: 687.

Mit tárgyal a város?

A közgyűlés tárgysorozata.

Holnap, csütörtökön tartja Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága szeptember havi közgyűlését.

A tárgysorozatba 42 ügy van felvéve, de ezek között vannak nagyobb fontosságú kérdések, amelyeknél bizonyára lesznek felszólalások.

Mindjárt a közgyűlés elején a múlt évi zárszámadások kerülnek szónyegre. Ezenkívül a zöld, vagyis piros asztalra kerül az ez évi 60,000 korona államsegély felosztási terve, a csendőrskola építési munkáinak odaitélése; néhány utcanyitási ügy; a szövőgyár és a sertéshizláló telkének kérdése.

A tárgysorozat különben a következő:

1. A polgármester jelentése az előző havi közigazgatási állapotokról. 2. A m. kir. belügyminiszter leirata a gyámhatósági szervezési szabályzat jóváhagyása tárgyában. 3. A tanács a házi pénztár és ezzel kapcsolatos alapok és alapítványok 1910. évi zárszámadását beterjeszti. 4. A tanács előterjesztése a folyó évre kiutalt 60,000 korona államsegély felosztása tárgyában. 5. A tanács előterjesztése a m. kir. csendőrszolgálati iskola építésére megtartott árlejtés eredményére. 6. A tanács előterjesztése a villamos mű kéménye építésére megtartott árlejtés eredményéről. 7. A tanács előterjesztése a Rimanóczy-szálloda részére szükséges automobil omnibusz beszerzése iránt. 8. A tanács előterjesztése Vacuum-porszívógép engedélyezése iránt. 9. A tanács előterjesztése a népfürdők részére szükséges terület kijelölése tárgyában. 10. A tanács előterjesztése örv. Sztarill Jánosné kegydíj iránti kérelmére. 11. A tanács előterjesztése a községi polgári iskolához szervezett kisegítő tanítói állásnak rendes tanítói állásá átszervezése iránt. 12. A tanács a Csesztivő alapítvány és Dudek alapítvány alapító oklevelét beterjeszti. — 13. A tanács Papp Imréné által új utca nyitása és telek felosztása iránt beadott kérelmét beterjeszti. 14. A tanács Moskovits Farkas új utca nyitása és telek felosztása iránti kérelmét beterjeszti. 15. A tanács előterjesztése az államvasút fűtőbázi alkalmazottjainak új utcanyitása és telek felosztása iránti kérelme tárgyában. 16. A tanács előterjesztése Weinberger Ferenc és társa által a szálló telep mellett lévő terület felosztása és új utca nyitása iránti kérelmére. 17—28. Köztérvelési ügyek. 29. A tanács előterjesztése a Nagyváradon felállítandó költő és szövőgyár részére megadandó kedvezmények és a gyár építésére szükséges terület átengedése iránt. (II-od ízben kitűzve.) 30. A tanács előterjesztése a biharmegyei gazdák áru és hitelintézete által a sertéshizláló telep kibővítése és szalámi gyár felállítására szükséges terület átengedési iránti kérvénye. (II-od ízben kitűzve.) 31. A tanács a villamos telep mellett fekvő s Ehrenfeld Márton és neje tulajdonát képező telek megvételére beadott ajánlatot beterjeszti. (II-od ízben kitűzve.) — 32. Incze Lajos kérvénye idomtéglaválaszfalak gyártelep részére szükséges terület átengedése iránt. (I-ső ízben van kitűzve.) 33. A tanács előterjesztése Brobovszky Lajos építkezése folytán a köztérből telkéhez csatolt terület kártalanítása iránt. (I-ső ízben van kitűzve.) 34. A polgármester előterjesztése az esküdtképes egyének alapjástroma elleni felszólalások elbírálá-

sára hivatott bizottságba 6 bizalmi férfi választása iránt. 36. A közigazgatási bizottság f. év első félévéről szóló jelentését megküldi. 36. A tanács előterjesztése a tisztviselők továbbképző tanfolyamára egy tisztviselő kiküldetése iránt. 37. A tanács Répászky Józsefnével megkötött földbérleti szerződést jóváhagyás végett beterjeszti. 38. Dr. Cseresznyés Béla aljegyző 3 havi szabadság idő engedélyezése iránti kérelme. 42. Orvosi és szülésznői oklevelek meghirdetése.

Miről a törvényhatósági bizottság tagjait azzal van szerencsém értesíteni, hogy a tárgysorozatba felvett ügyiratok a közgyűlés napját megelőzőleg 24 órával előírt hivatali helyiségében közszemlére kitéve lesznek és megtekinthetők.

Nagyvárad, 1911. szeptember 6.

Bordé Ferenc,
főjegyző.

Becsukhatják-e a Vigadót.

5600 korona nyolc estére.

Pár nap óta olyan hírek járnak szájról-szájra a városban, hogy a Vigadót becsukják és esetleg bér- vagy tojás-raktárnak rendezik be. Ezzel a kérdéssel, hogy becsukhatják-e a tulajdonosok a Vigadót, vagy nem, később fogunk foglalkozni. Ez alkalommal a becsukás hátrányaira kívánunk rámutatni, mely már a leg-örebb éreztetné hatását.

Köztudomású tény, hogy Nagyváradnak egyedüli alkalmas terme a Vigadó. Ez az óriási terem már két éven keresztül adott helyet a filharmonikus koncerteknek, melyeket a közönség már annyira megszeretett, hogy remélni lehetett a zenei világnak a felvirradását. Első sorban ennek a zenei törekvésnek lenne halála a Vigadó becsukása.

Mint ujabbán értesülünk, nem fogják becsukni a Vigadót, tehát csak ijeszteni akarták a várost. Hogy mire volt jó az ijesztés az is elénk fog tárulni. A Vigadó egyik tulajdonosa *Kendz Karländer* Ede tegnap kijelentette *Vidor* Manó könyvkereskedőnek, akit tudvalegőleg a filharmonikusok megszoktak bízni a rendezéssel, hogy a jövőben a terem csakis 700 koronáért fogja bérbeadni esténként. E tételt is csak az esetben vállalja a tulajdonos, ha a Vigadót nyolc estére foglalják le. Nyolc estére tehát a terem 5600 koronába kerülne.

Volt alkalmunk áttekinteni a termék árjegyzékét. Meglepődve tettük le a füzeteket. A világ egyetlen városában sincs oly drága terem, mint a várad Vigadó. Páris, London, Berlin, Lipcse, Wien termei, pedig azok sem utolsó dolgok és mégis sokkal olcsóbbak. Ily horribilis összegért csupán Amerikában találunk teremre, azonban ezek a termék igazán amerikaiak és bennük a Vigadó mindenestől eltér.

Nem tudjuk megérteni mi a céljuk a tulajdonosoknak ezzel a hihetetlen áremeléssel, hiszen ilyen körülmények között tényleg mind egy ha be is csukják a Vigadót, mert azt alig fizetheti meg valaki.

Német katolikus seregszemle.

Irta: Kresznerics Gy. Ferenc, a „Debreceni katolikus népszövetség” igazgatója.

III.

Munkásgyűlés és munkás felvonulás.

A tapsvihar lecsendesülése után rázendített a 260 tagból álló vegyes kar, *Tinel* Edgár „Tedeum”-jára. Mig a remek művészettel előadott és nagy, mély hatást elért himnusz hatása alatt állunk, mikor dr. *Göttelmann* mainzi polgármester lép az emelvényre. A protestáns polgármester az idegenek szíves üdvözlése után így folytatja beszédét: A katolikus nagygyűlések által kitűzött feladatok mindenkor más és más jellegűek voltak, de van egy közös vonás és ez az, hogy a katolikus világot legmélyebben érintő kérdéseket mindenkor komoly, hivatott emberek bölcs körültekintéssel, dicséretreméltó szorgalommal és a közös hazai kötelességeiktől áthatva tárgyalták. Ily dicséretreméltó fáradozásnak, ily komoly munkának az egész nép javát szolgáló gyümölcsöket kell teremtenie, mert hisz az összes ereje voltaképpen azon energia összege, mely az egyesekben a szellemi-kötellekkel összetartott népkörök révén lüktet. Az egész néptörszre jótekonny befolyással van, ha annak egyes tagjai becsületes szándékkal fáradoznak a legjobbat tenni, amit saját nézetük szerint üdvösnek és jónak tartanak az általános jó szempontjából; mert *Gamaliel* mondása: „Ha emberektől van e mű, úgyis szét fog bomlani, ha pedig Istentől vagyoni, nem ronthatjátok el azt”, érvényben marad mindazokra, akik a világtörténelemben Isten kezét látják, úgy most, mint hajdan.

Mi vegyes vallású városban élünk, hol a különböző politikai árnyalatok sem hiányzanak, mindezek ellenére azonban, — városunk dicsőségére legyen mondva — hogy az egymással erős harcban álló nézetek minden határozottsága mellett is, rég idők óta hozzá szoktunk a polgári életben és személyes érintkezésben is minden civódást elkerülni, az igazságot még az ellenfélnek is odaitélni és mint egy közös hazának fiai, melynek jólétét mindegyikünk akarja — egymással, a legjobb békeességgel élni. Az előző nagygyűlésekhez hasonlóan a mostanit is ugyanez az eszme hatja át: a saját álláspontjának és harci készségének határozottsága, mások becsületes meggyőződésének tisztelete, mindennekfölött pedig a német nép iránti szeretet és a közös német hazánk iránti hűség.

Ily beszéd a protestánsok részéről Németországban nem fehér holló számba megy. Bizony, nálunk csak a mi részünkről hangzanak ily türelmet és szeretetet hirdető szavak, a keresztény testvérek békejobbnakat elfogadni nem akarják, hanem inkább azokkal szövetkeznek és küzdenek, akik ma még *némi türellemmel* vannak velük szemben, de hova tova — ha majdan bennünket legyűrtek (?) — ugyanazokkal a fegyverekkel, de nem tudom, nem-e még kiméletlenebb módon fognak ellenük fordulni, hogy mihamarabb lehessen nekik ez országot valódi céljoknak megfelelően átalakítani és lehetne büntetlenül garázdálkodni.

A polgármester után báró *Wambolt* tolmácsolta az ausztriai katolikus Unió szívélyes üdvözlését, majd dr. *Gieser* prelátus a svájciak szeretetét és hódolatát. *Reisert* augsburgi ügyvéd, a tavalyi gyűlés előkészítő bizottságának elnöke a bajorok s nevezetesen Augsburg város üdvözlését hozza. Büszkéik arra, hogy a nagy püspök *Ketteler* nálok, „ami *Altöttingen*” adta vissza lelkét teremőjének, abban a városban,

Első! Nagyváradai Selejtes Cipőárúházban
mindennemű gyermek-, női- és férficipők igen olcsó árban vásárolhatók!
Belvárosi Takarékpénztár épületben. Bares-palota Széchényi-tér 2. szám.

hol a mi trónörökösünk Lajos herceg azt a soha el nem felejthető kijelentést tette: *Szerencsésnek érzem magamat, hogy katolikusként születtem.* A német herceg eme manifestuma történelmi jelentőségű!

A még el sem múlt taps újult erővel szólalt meg, mikor Gröber képviselő sugár alakja jelent meg az emelvényen. Württemberg és Mainz szoros baráti viszonyáról beszél, majd így folytatja: Minden nagygyűlésnek meg volt a maga sajátos jelentősége. Mi a jelenlegi nagygyűlés jelentősége, azt még a jó Isten tudja, de annyit már ma is mondhatunk, hogy egy nagy politikai harc előestéjén állunk, melyet hihetetlen reánk következő télen fogunk megvívni, melyben a katolikus egyház iránti gyűlölet a politikai szenvedélyeket a legmélyebben föl fogja karolni; mely a német katolikusokra nézve is végzetes kimenetelű lehet. Emiatt kell nekünk szorosan összefognunk, rendületlenül ellentállani, az egyenetlenkedésnek még árnyékát is elűzni, minden kísérletet, mely egységes összetartásunk ellen irányul meghiusítani. Csak az egységben rejlik az erőnk! Katolikusok akarunk maradni utolsó lehetőségünkig s katolikusként lenni annyit tesz: egységesnek lenni! Egységesnek lenni mindabban, amiben az egyház szükségesnek tartja, nem pedig csak abban, ami az egyeseknek tetszik. Mi továbbra is egységesek akarunk maradni és az 1848-ban itt Mainzban megkezdett építést akarjuk folytatni, még pedig Szent Ambrus hálaének szellemében:

Benedict Uram reméltünk,
Ne hagyj soha szegényt érnünk.

A nagy sikert elért beszéd után a kar Liszt Ferenc oratóriumából a Tu es Petrus részletet adta elő ugyanazzal a nagy precizitással mint a „Te Deum”-ot.

Ezután következett Szmezsányi György néppárti képviselő felszólalása, ki a magyar katolikusok üdvözlését tolmácsolta.

Most, amikor arra került a sor, — kezdi beszédét — hogy Európa többi népei is kifejezzék a német katolikus testvéreknek nagyrabecsülésüket és üdvözlőket, engedjék meg nekem, hogy én is szóljak pár szót.

Husz milliót számláló nemzet nevében beszél. Annak a népnek nevében, mely évszázadokon át hűségesen állott őrt a távol keleten, hogy a kereszténységét és a keresztény kultúrát a mohamedán félhold támadásai ellen védelmezze.

Szent István birodalmának „Mária országának” üdvözlését hozom önöknek és különösen az országgyűlési néppártét, a magyar katolikus Népszövetségét és a többi katolikus szervezeteket.

Uraim! amit ma láttunk, az mélyen megragadta lelkünket. A gyönyörű ünnepi fölvonulás megmutatta nekünk, hogy miképpen képes a katolikus gondolat minden néposztályt és foglalkozási ágat testvéri szeretetben egyesíteni. Gyönyörű és megragadó a katolikusok egysége!

Ezt különösen mi magyarok érezzük, akik sajnálatosan nélkülözzük ezt az egységet. Ennek szomorú következménye az, hogy az agresszív szabadságkímélősség már ma nyíltan követeli, hogy a vallásoktatás az iskolában eltöröltessék és hogy az ifjúságnak ne engedjék meg a Mária-kongregációkban való részvételét.

És a mi széthúzásunkat mi sem jellemzi jobban, mint az a tény, hogy felelősségteljes állásokban lévő személyiségek, akik pedig katolikusoknak születtek, éppen azokra a destruktív elemekre támaszkodnak, akik egyházunk tönkretételére esküdtek össze.

Ezek mintegy vakságtól megverve, nem látják, hogy ha ezeknek az elemeknek sikerülne Magyarországon a katolicizmust tönkretenniük, sor kerülhetne a felséges, európaszerte tisztelt katolikus Habsburg uralkodó házra is.

Mainz! Azért jöttünk a mi vigasztalan légkörünkbe önök közé, hogy itt egyszer kitaróan dolgozó, erősen szervezett és egységes katolikusokat lássunk. hogy lelkesüljünk az önök példáján, hogy önöktől tanuljunk, mert „Germania docet”, hogy önöknek a magyar

katolikusok üdvözlését kívül oda kiáltjuk: Német katolikus testvérek, fényeskedjétek továbbra is előttünk egységek gyönyörű példájával.

Mi reátok szegezzük szemeinket, mutassátok nekünk az utat, melyet követnünk kell legszentebb javaink védelmére!

Valóságos tapsviharral honorálták e szép beszédet, melyért e helyütt mondunk köszönetet a képviselőnek. Megmutattuk a világnak, hogy mi is élünk és szerényen dolgozunk.

Még számtalan szónoklat hangzott el s ki tudja meddig tartanak az üdvözlések, ha az elnök éjjel tizenegykor egy tréfás felszólalással véget nem vet a további beszédnek, mely abban állott, hogy a katolikus nagygyűlést az egész világ nevében üdvözlí s az ünnepélyt berekeszti. Kipirult arccal, örvendő szívvel hagytuk el a termet. Sokáig nem tudtam a láttott fény, pompa, szervezett hadsereg, egységes összetartás és szívélyesség varázsa alól szabadulni, sokára jött csak szememre álom s akkor is álmodtam szépet, nagyszerűt, fényárban, lobogódiszban láttam egy várost, az utcákon az emberek ezrei sűrűgtek, egy hatalmas épület felé tödultak, melyre ékes betűkkel az volt írva: *XX. magyar katolikus nagygyűlés.* A keret hasonlított ahhoz amit nappal láttam. Fölbredve Istenhez fordultam s imámban azt kértem, segítené meg a magyar katolikusokat is és engedje meg álmom teljesedését.

Váratlan és meglepő befejezés. Kézen-Héderváry gróf miniszterelnök érdekesen nyilatkozott a helyzetről és annak megoldásáról. Egy német félhivatalos közlése nyomán azt rebesgették, hogy a kormány házszabályrevízióra készül. Erre vonatkozólag a miniszterelnök meginterjúvolatván a következő szentációs nyilatkozatot tette:

— Olvastam a Politische Correspondenz híré, olvastam a lapok kommentárját is és őszintén csodálkoztam, hogy a Politische Correspondenz szövegéből éppen a házszabályrevíziót magyarázták ki. Nem tehetek róla, de nekem az a benyomásom, hogy ugyan az a naivitás, amely az ellenzéki vitarendzők taktikáját annyira jellemzi, egyúttal a kommentárjaikban is megnyilvánul. Folyvást a házszabályrevízióról álmodoznak. Kissé emlékeztetnek azokra a divatját mult szinpadiszerzőkre, akik mindig ugyanazokat az elcsépett és megunt színházi trükköket alkalmazták és abszolút nem tudják elképzelni, hogy bizonyos bonyodalmak alkalmazása más-hoz, mint a sablonos befejezéshez vezet. Talán nem tennék rosszul, ha néhány modern drámát is elolvasnának, amelyből megtanulhatnák, hogy *néha igen váratlan, igen meglepő és egyáltalában ki nem békítő befejezések oldják meg a kissé sablonos cselekményt.* Ha ebből a szempontból gondolnak a kormány terveire, akkor talán közelebb fog-nak az igazsághoz jutni, mint eddigi összes kombinációikban, amelyek erőszakot, kompromisszumot, házszabályrevíziót és háztel-osztatást tudtak csakmeg ható következetes-séggel variálni.

Afelől azonban, hogy mi lehet az a váratlan, meglepő, ki nem békítő befejezés? — tovább is bizonytalanságban hagyta az országot.

A katolikus autonomia ügye. A katolikus autonomiával terjesztet hírekkel szemben illetékes helyről azt az információt nyertük, hogy a javaslat már készen van, de a minisztertanácson még nem ment keresztül. A javaslatot a miniszter a legelső alkalommal a Ház elé fogja terjeszteni.

A vármegye legtöbb adófizetői.

Biharvármegyei viriliseink névsorát most állapították meg. A 300 névből álló sorozat közlését az alábbiakban kezdjük meg:

Gróf Széchenyi Miklós lat. sz. püspök Nagyvárad 101.645.12 K, Belopotoczky Kálmán nagyprepost 21.761.95 K, Gróf Ferenc kis-prepost Debrecen 20.788.66 K, Schwarcz Jakab Mezőbaj 18.921.20 K, gróf Stubenberg József Székelyhid 18.945.78 K, gróf Zichy Tivadar B.-Diószeg 19.114.50 K, dr Radu Demeter gör. kath. püspök Nagyvárad 14.489.98 K

Fraknói Vilmos c. püspök 13.775.59 K, Fetszer Antal püspök 13.775.59 K, dr Lányi József püspök 13.775.59 K, Széchenyi Jenő kanonok 13.775.59 K, Bunyitay Vince 13.775.59 K, Grócz Béla 13.775.59 K, Karsch Lollion 13.775.59 K, Bundala Mihály 13.775.59 K, Spett Gyula 13.775.59 K, Karácsonyi János 13.775.59 K, Gábrielly Lajos 13.775.59 K, Schwartz Lajos Okány 12.565.01 K, Telegdi József Mezőtelegd 12.448.49 K, Schwartz Ferenc Nagyvárad 11.391.29 K, báró Lipthay Frigyes Tamáshida 11.274.78 K, Lovassy Ferenc Feketebátor 11.087.97 K, Tóth István Budapest 10.887.81 K.

Gróf Zichy Agost 9378.46 K, Sternthal Artur Madarász 9036.46 K, Schwartz Márton Csökmő 85409.0 K, Szunyogh Szabolcs Esztár 7779.24 K, Tóth Mihály Szalárd 7747.55 K, Pékánovits Imre 7611.62 K, Schwartz Ignác Gyapoly 7128.74 K, Szilágyi Tibor Okány 6729.32 K, Stern Dezső takereskedő Karcag 6472.63 K, gróf Bethlen Aladár birtokos Eled 6438.69 K.

Balázs Ernő bérlő Hencida 5767.77 K, Grósz Zsigmond Szerp 5525.20 K, gróf Zichy Rafael Budapest 5285.57 K, Schwarcz Gyula bérlő Nagyvárad 5155.04 K.

Gróf Zichy Ödön Gégeny 4926.28 K, Stern Sándor bérlő M.-Peterd 4880.23 K, dr Des Echerolles Kruspér Gilbert Nagyvárad 4855.93 K, Markovits Antal Inánd 4773.15 K, gróf Almásy Imre Zsáka 4735.89 K, Bö-löny József Biharugra 4434.30 K, Bleyer Lajos bérlő Nagyrábé 4415.92 K, Elek Gusztáv Budapest 4375.16 K, Des Echerolles Kruspér Sándor 4280.89 K, dr Tóth László Budapest 4169.84 K, Lichtstein Sámuel Balmazújváros 4155.03 K, Lichtstein Hugó 4155 K, dr Stern Károly Bihartorda 4139.87 K, dr Zsilinszky Endre Marciháza 4096.87 K, Gróf Tisza Kálmán Csegöd 3944.71 K, gróf Károlyi Imre Bályok 3735.71 K, Lichtstein Mózes Derecske 3701.28 K, Fisch Ignác birt. Debrecen 3679.72 K, Lichtstein Jenő Debrecen 3628.03 K, Csordás János ügyvéd Belényes 3547.28 K, Balogh Mihály birt. Nagyszalonta 3578.93 K, Schwartz Ferenc mogyorosi Nagyvárad 3375 K, Schwartz Sándor birt. Nagyvárad 3304.49 K, Korda Andor M.-Cséke 3295.82 K, dr Schwartz István Nagyvárad 3235.83 K, Grósz Andor bérlő Szerp 3181.70 K, Zathureczky István birt. Cécke 3023.41 K, Szabadhegyi Géza Illye 3015.25 K.

(Folyt. köv.)

Héderváry, Bécsben. Héderváry miniszterelnök pénteken utazik Bécsbe es szombaton jelenik meg a király előtt kihallgatáson.

Czipő, kalap, harisnya és fehérnemű
legjobban és legolcsóbban

REICHARD áruháza

ezégnél, Fő-utca szerezhetők be.
Gymnasium, Reál és Polgári
iskolai diák sapkák.

TORNA CZIPŐK.

UJDONSÁGOK.

Carmen lugubre . . .

Szomorú, szép, csöndes nagy álmódások finoman szitáló köde lopakodik halkán, nesztelenül a titkos, édes nyári esték, megejtő, sejtelmes hangulata helyébe . . .

Fázós remegéssel borzong össze a róna lelke, aranyhimes szírom palástján rozsdavörös foltok szakadtak; zizegő avar közt levél hervasztó, hideg őszi szél fűtyörései szomorú, panaszos dalját s a sárguló levelek csöndes megadással, halkán peregnék a haldokló Nyár nagy ravatalának szemfedőjeül . . .

Faunok rejtett tanyáján elnémult a pástorsip epedő, lágy siráma, lenge nymfák nem ropják táncukat a virághimes pázsiton, a nagy Hervadás bolyong a tarlón, az Ősz sejtelve remeg a rónán . . .

Rózsaszínű, bohó kis nyári örömek helyébe a hosszú, hosszú őszi esték szomorúan édes, borongós hangulata jön majd, halkán, lopakodva, szinte észrevétlenül, talán csak egy futó elmélázás, egy fájóbb megrezdülés a lelkekben, érezteti a mulandóságot . . .

Még nincs itt, csak sejtő megérzése borong a lelkemen, de már halványabb ragyogással villan fel a fáradtan hunyó nap tűszeme, csókjából, melytől aranyfejtű kalász fakadt a róna keblén, kihamvadt az élettámasztó tűz.

Hideg őszi szél leskodik a zizegő avaron, a sárgult levél hullong egyre csöndesen s a hold, mint egy nagy sárgahasú pók, remegő, sápadt sugár fonalakkal szövi be a nagy, hosszú álmokra készülő természetet . . .

*** Nagyvárad a polgármesterek kongresszusán.** Rimler Károly polgármester és Lukács Odón tanácsnok tegnap este a soproni polgármesterek kongresszusáról hazaérkeztek. A kongresszuson Nagyvárad is szerepelt amennyiben Lukács Odón tanácsnok a városok ipari üzemeinek megadóztatásáról terjesztette elő előadói javaslatát. A pénzügyigazgatóságok ugyanis a városi üzemek (így a nagyvárad villamos művet is) III. oszt. kereseti adóval rójják meg, ami sérelmes az illető városokra. A kongresszuson az előadás tetszésben részesült s megbízták Lukács tanácsnokot, hogy a városok ipari üzemeinek adórendezésére vonatkozólag dolgozzon ki törvényjavaslatot, amelyet átnyújtanak a kormánynak.

*** Apácák Szentjóbbon.** Fraknói Vilmos c. püspök, szentjóbbi apát, nagyvárad kanonok áldozatkészségének sokat köszönhet a biharmegyei történelmi nevezetességű Szentjobb községe. Művészi lelke az új iskolai évben az igazi művészetnek nyitja meg ajtaját a községben, midőn saját erejéből építtetett két tantermes elemi iskolát zárdával kapcsolatban ad át hitközségnek, hogy abban a Paulai Sz. Vincéről nevezett apácák kezéjébe a legszebb művészetet, a gyermekek lelkének művészetét. Az apácák a budapesti központi ház intézkedése folytán f. hó 20-án vonulnak be Szentjóbbra, ahol a község s a hitközség ünnepélyes fogadtatásban készül fogadni őket. A zárdának s az iskolának ünnepélyes megáldása szept. 26-án d. e. lesz, melyet dr. Lányi József főszentelt püspök, apát-kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő fog vezetni. Az iskola megnyitásával régi nagy szükség nyer megoldást a községben újra csak egy kath. főpap kulturális áldozatkészége folytán. Az iskolának pedig az apácák vezetése alatt pedagógiai nivója biztosítva lesz, mivel a községben hatalmas lendület vesz a nőnevelés.

† Megó Ákos temetése. Nagy gyászpompával, mély és megható részvét mellett helyezték tegnap örök nyugalomra néhai **Megó Ákos** I. szert. káptalani uradalmi pénztárnok halálát. A menyezetes ravatal a Szigligeti-utcai gyászháznál nagy gyászpompával volt díszítve; s az elhunyt remek antik bronzkoporsóban nyugodott, ezüst kandellaberekben égő gyertyák özönétől körülveve. A lépcsőház és kapu gyászapériával volt bevonva. A gyászház udvara és az utca megtelt előkelő közönséggel. A püspökségi és káptalani tisztikar testületileg vett részt elhunyt kartársuk végtisztességén. A gyászszertartást dr. Karácsonyi János, prépost kanonok végezte nagy segédlettel. A beszentelés után a gyászmenet az olasz plébánia templomba vonult. A koporsót a káptalani uradalmi tisztikar kézen vitte a templomba, ahol gazdag díszítésű ravatalra helyezték. A gyászmisét szintén dr. Karácsonyi János prépost-kanonok végezte. A requiem után a holttestet a remek rokokó stílusú gyászkocsira helyezték s az impozáns gyászmenet, nagyszámú előkelő közönségtől és hosszú kocsisortól kísérvé, kivonult az olasz temetőbe, ahol az elhunyt örök nyugalomra helyezték. A koporsót és a koszorú-kocsit elborította a szebbnél-szebb koszorúk özöne. A nagy gyászpompával végbement impozáns temetést Weiszlovits Adolf és fia temetkezési intézete rendezte nagy körültekintéssel.

*** Templom kehely a Körörsben.** Folyó hó 11-én **Szabó Imre** a **Weiszlovits Adolf** és fiai cég vésnöke halászás közben a Körörs folyóban az Ezredévi Emléktéri gyalogjáró hid közelében talált egy rétből készült templomi kehelyt. Beszorgáltatta a rendőrségnek. Felhívjuk rá a muzeumi őr figyelmét, hogy vajjon nem a régi ellopott rézkelyhek közül való?

*** Balesett egy szobor.** **Róssahegy** Gyula váci kanonok tegnap **Szentlőrincen** járt. Sétáján, a melyen **Winnert Béla** lelkész kísérette, elment a templomba is, a melynek faláról abban a pillanatban zuhant le egy aranyozott szoborcsonka. A szobor **Winnert** fejére esett, a ki súlyos agyrázkódást szenvedett. A Szent István-kórházba szállították.

*** A Magyar Bank új elnöke.** A nagyvárad Magyar Bank, bár nem tartozik az évtizedek óta fennálló régi pénzintézetek közé, mégis előkelő nevet és helyet vívott ki eddigi tapintatos és célirányos működésével Nagyvárad közgazdasági életében. Az intézet egyik agilis alapítója és részvénytársasági elnöke: **Glacs Antal** volt főispán, távozásakor lemondott elnöki tisztéről s azóta ezen diszes állás betöltetlen. Most, hogy az intézet alapítókének 2.000.000 koronára emelése oly kitűnően sikerült, az intézet igazgatósága helyén valóak látja, hogy ezen diszes állást újból betöltsék. Talált is erre megfelelő kiváló férfit gróf **Almássy Imre**, a Sebes Körörs vízzabályozó társulat elnökének személyében. Gróf **Almássy Imre** köztisztviselőben álló egyénisége, nagy tekintélye biztosíték arra, hogy az új elnök nem csak díszére, hanem minden tekintetben előnyére fog válni a elismert hírnevű pénzintézetnek. A rendkívüli közgyűlés, amelyen az elnökválasztást megejtik, szeptember 21-én délután 3 órakor lesz.

*** A sajtó szabadsága.** Budapest székesfőváros közgyűlése tudvalevőleg elfogadta **Várossy Vilmos** bizottsági tag indítványát, hogy a sajtószabadság a törvényben biztosított, s ne lehessen bármikor elkobozni a

lapokat s betiltani azok elárusítását s az állam kártérítéssel tartozzék az illető lapoknak; továbbá a magánbecsület fokozottabb védelemben részesüljön s a hamis, valótlán hírek által okozott károkat is ítélje meg a bíróság. A székesfőváros basonló szellemű felirat küldése céljából Nagyvárad városának is megküldte ezen határozatát és feliratát.

*** Nagyvárad társadalma a kecskemétiéért.** A kecskeméti földrengés károsultjainak felsegélyezése végett a nagyvárad társadalom is jelentős mozgalmat indított és egy nagyszabású hangversenyt fog rendezni. A mozgalom élén **Hlatky Endre** főispán áll. A hangverseny programját már teljesen előkészítette a rendezőség. E szerint a hangverseny **október 8-án**, vasárnap este 5 órakor kezdődik a Vigadó termében. A műsorszámok a következők:

Verses prólógus, írja **Emőd Tamás**, előadja: **Polgár Mariska**, a Szigligeti-színház művésznője. Kplék és táncok, előadja **Kabos Gyula** színművész, a Szigligeti színház tagja, zongorán kíséri **Kovács Mihály** színházi karmester. Aktuális stancák **Góson Gyula** és **Szentgyörgyi Márta**. Magánműsorszámok: **Hervád Mici** és **Zsigmond Anna** színművésznők, ezenkívül **Kacsóh Pongrácz** a hírneves magyar zeneszerző, kecskeméti főreáliskolai igazgató személyesen vesz részt, új szerzeményeit ismeretli a nagyvárad közönség előtt. Fel fogják kérni dr. **Órley Györgyné**, **Fényes Mártha** és **F. Károlyi Leona** színművésznő urasszonyokat, hogy egy igen érdekes számmal szerepeljenek a hangverseny nagy közönsége előtt. Terv szerint dr. **Órley Györgyné** hegedűn kíséri **Bura Károly** cigánybandája élén **F. Károlyi Leonát**, aki válogatott magyar nótákat és új dalokat adna elő. Személyesen vesz részt a hangversenyen **Farkas Imre**, aki maga fogja eldírítani új, altwien stílusú, egyfelvonásos operettjét ezen a hangverseny délutánon. A kis operett három szerepének eljátszására **Báthory Elza** szubrettművésznő, **Miskay József** és **Baktay László** baritonistákat, a Szigligeti-színház ujonnan szerződött tagjait kéri föl. A műsort szünet választja két részre. Közben katonazenekar játszik, amit a házi-erred parancsnokságtól fognak elkérni. A műsor egyes számait **Hegedűs Nándor** lapszerkesztő konferálja. A szini rendezői teendőket **Sik Rezső** színművész vállalta el.

*** Védelmet a köztetek fának.** **Fejér Imre** városi főkertész panaszt emelt a városi tanácsnál, hogy a Nagypiac-téren a vásárosok az utcáikra állítják fel sátraikat s a bódékat az ut mellett levő fákhöz kötik. Így soha sem lehet a fákat kellőleg rendben tartani és nevelni, mert a sátrak azokat megrongálják, tönkre teszik. A piactéren van elég hely, miért is kéri a főkertész, hogy a tanács intézkedjék az árusátraknak a korlátokon belül való elhelyezése iránt s ezáltal védje meg a fákat a pusztulástól. Bizony itt volna már az ideje, hogy a városi tanács erélyes intézkedéseket tene a köztetek, utcák fának és egyéb ültetvényeinek megvédése érdekében.

*** Az új diszletraktár építése.** Az új diszletraktár felépítése és a mai diszletraktár épületének és telkének eladása foglalkoztatja most a városi tanácsot. A főszámvevő előterjesztést tett a tanács-hoz, hogy az új diszletraktárt, 87.000 korona keretén belül, még mielőtt a telek értékesítése megtörténne, felépítheti Nagyvárad városa a törzsvagyony alapból veendő kölcsönből. Ez összeg a telek eladása után visszatérülne **Sztarill Ferencnek** azon ajánlata, hogy a diszletraktár épületét és a telek egy részét 70.000 koronáért megveszi, a jelentés szerint figyelembe nem vehető, mert ezen összeg még az új diszletraktár felépítését sem fedezi. Ezért a nyilvános árlejtés útján adja el a város ezen ingatlant, amikor bizonyára jóval nagyobb összeget kap érte, mint 70.000 korona.

*** A XI. Katolikus nagygyűlés.** Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök a Katolikus nagygyűlés előkészítő bizottságának elnökehez a következő levelet intézte: »Nagyméltóságú valóságos belső titkos tanácsos, gróf, Elnök ur, Kegyelmes uram! Excellenciádnak, mint az Országos Katolikus Szövetség elnökének 3593 számú nagybecsű soraiból mély tisztelettel tudomásul vettem, hogy az Országos Katolikus Szövetség az évi november 12—14. napjain rendezi a XI. Katolikus nagygyűlést. A Katolikus nagygyűlések intézménye egybeesik azzal az időponttal, melyet hazánkban az újabb hitélet érvényesítésének, a katolikus társadalmi szervezkedés és térfoglalás megvalósításának nevezzük. A katolikus Magyarország évről-évre mind fokozódó bizodalommal függesszi szeméit ezekre a nagygyűlésekre, innen remél lelkesedést, bátorságot, innen vár új eszméket, melyek lelkesedésének, a katolikus gondolatához való ragaszkodásának tartalmát, erőt és lendületet adnak. Ebben a meggyőződésben mély tisztelettel és lelkes örömmel köszöntöm az Országos Katolikus Szövetséget és annak élén Excellenciádat s annak működésére Isten bőséges áldását kérem.«

*** Gömbföltétel a görög katolikus templomban.** A görög katolikus püspöki székesegyház tornyának tetőzete 1907 óta mutatta a tűz pusztítását, mely akkor a tetőzetet teljesen elhamvasztotta. Az elégett tetőzetet most restauráltatja Radu Demeter dr. püspök. A munkálatok már annyira előrehaladtak, hogy csúfítottok a kereszt feltétel lesz, mely ünnepélyes keretek között fog végbemenni. Ez alkalommal a szentmisét Laurán Agoston tartja. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a torony már egyszer és pedig 1836-ban elégett és 1870-ben javították azt ki. Az új toronytető 1907 június 28-án hajnalban pusztult el.

*** Uri- és Borz-utcák aszfaltozása.** Nagyváradi városa már nemcsak elhatárolta, hogy kiaszfaltoztatja Uri- és Borz-utcákat, sőt a munkálatokkal meg is birta a magyar aszfalt részvénytársaságot. Siket Traján postatávirda igazgató a városhoz intézett beadványában köszönetet mond a városnak ezen határozataért, de tekintettel arra, hogy bejöhét mihamarabb az esős idő s így a munkálat a jövő tavaszra marad, kéri, hogy az utcák aszfaltozását soron kívül rendelje el a tanács. A posta-automobilok a rossz út miatt nagy rongálásnak vannak kitéve.

*** Névmagyarosítás.** A belügyminiszter Klein Manó nagyváradi lakos családi nevét »Kardos«-ra, Feldman Márton helybeli lakos, valamint kiskorú gyermekei nevét »Fodor«-ra és Reiszner József helybeli lakos nevét »Ragányi«-ra változtatta.

*** Bajok a Dőry-sziget taván.** A nagyváradi sportegylet elnöksége bemutatta a Bunyitay-ligeten levő Dőry-sziget jövedelmének számadásait. A korcsolyázó-sportból igen kevés jövedelme volt a kedvezően időjárás folytán az egyletnek s ezt némileg csak a csolnakázásból bejött összeggel tudják emelni; tiszta jövedelmük azonban 4 új csolnak beszerzése és más kiadások folytán nem volt. A tóban kevés a víz, mert a zsilip nem jó, nehéz kezelni s nagy az iszap lerakódás, ami nyáron büzt terjeszt. Kéri a sport egylet, hogy ezeken a bajokon segítsen a város.

*** Biharmegye bűnkrónikája.** A csendőrkörületi parancsnokság tegnap terjesztette be jelentését az alispánhoz a múlt hóban előfordult bűnesetokról. A jelentés szerint lopás 115, testisértés 118, gyújtogatás 112 esetben fordult elő. Érdekes, hogy párviadal ügyben 6 fejelentést tettek és csak egy történt meg.

*** Hasba lőtte az apját.** Szörnyű elvadásról tanuskodó véres eset történt tegnap délelőlt Kisszedres községben. Egy fiatal parasztleány forgópisztollyal támadt atyjára és hasba lőtte. A merénylő Kordován György 20 éves napszámos. Tegnap reggel, mikor munkába indult atyjával Kordován Jánossal összehajózott s ennek az lett a vége, hogy Kordován György előkapta 6 lövetű forgópisztolyát és kétszer apjának a hasába lőtt. A szerencsétlen ember rögtön összeesett. Az eszméletlen állapotban levő embert az egészségügy beszállította a belényesi kórházba, ahol rögtön ápolás alá vették. A merénylő suhancot a domborványi csendőrök letartóztatták és a tegnapi nap folyamán átkísérték a nagyváradi ügyészség fogházába.

*** Pálincás beismerte a postarablást.** Tegnap kísérték át Pálincás Jánost és a Galambos-házaspárt a kir. ügyészség fogházába s még a déli órákban kihallgatta őket dr. Szlavek vizsgál bíró. Mint a rendőrségnél, ezúttal is tagadta Pálincás, hogy az Attila-köruti postarablásban része lenne. Mára szenzációs fordulat állott be az ügyben. Pálincás János a vizsgálóbíró elé kívánczolt, mert — ugymond — valani akar. Fővezették hát délfelé dr. Szlavek harmadik emeleti hivatalos helyiségébe s a vizsgálóbíró elé kerülve, ez volt az első szava: — Nagyságos uram, nem tagadom tovább, én raboltam ki a postát!

Hozzáátte aztán, hogy bűntársa is volt, de nem Galambos. Akivel az Attila-köruti postán járt — egy volt fegyvertársa.

— Ki az? — kérdezte a vizsgálóbíró.

— A nevét nem tudom, de felismerem a fényképe után.

Pálincás elmondta ezután, hogy a rablás tervét még a fegyházban főzték ki. A vizsgálóbíró délután átkísértette Pálincást a rendőrségre, ahol eléje tették a bűnösök fénykép-albumát, hogy mutassa meg, ki volt követte el a postarablást.

*** Találtak bitangásban az állatvásárrban** 1 darab vörös, 1 darab fehér szőrű tehenet, 1 darab tarka és 3 darab fehér borjút. Megtekinthetők 8 napon belül a marhavásártéri városi istállóban.

*** Megmarta a veszett macska.** Mint Komádiból jelentük, ott dr. Szőke Gyula udvarán megveszett egy macska és megmarta az orvos feleségét. Szőkének a legkedvencebb jószág volt a megveszett macska, melyen nem vették észre idejében a bajt és így történt, hogy Szőkének megmarhotta. A veszett macskát agyonütötték, a megmárt urinőt pedig felszállították a Pasteur-intézetbe.

*** A LA GERBEAUD** színházi cukorkák kizárólag csakis **Assódynál**, Kossuth-utca és **Cukorkakirálynál** Kert-utcán kapható eredeti csomagolásban, I-es 2 K, II-es 1 K, III-as 50 fill. Kiváló finom, jó minőségűért a cég neve garancia. Minden csomagon az **Assódy** név olvasható. ::
Telefon 635. 550

x Itt a vadászat!! Ha élvezetel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezz be szakembernél, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésektől, mert rendszeren későn bájuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. **Sauer-féle** fegyverek eredeti gyári árban árjegyze szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak **LADÁNYI JÓZSEF** puskaművesnél kaphatók eredetiben. M. kir. löporáruda. **Telefon 269.** Nagyváradi, Rákóczi-ut.

x Csillár és fémáru gyártási telep: Nagyváradi Iroda s raktár **Szt. János-ut. 1. Bemer-tér 3.** **Telefon 556.** Készítik a legizlésebb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petroleumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizálása; **villamos motor, világítási és csengő** berendezések a legolcsóbban. Kiváló tisztelettel **STERN ADOLF.** 33

Legszebb
Felöltők
Bluzok és
Ruhaszövetek
FLEGMAN
áruházában, BÉMER-TÉR.

Hölgyeim!

Kelim, gobelin és
Smyerna ujdonsága-
imra felhivom figyel-
müket. Okvetlen néz-
:: zék meg. ::

TATRAY GUSZTÁV
Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőim-
mel és az elegáns ruhákat szerető uri közönséggel, hogy
a tavaszi és nyári szövegeteim

megérkeztek. Angol és belföldi szövegekben oly nagy
választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi
céggel felveszem a versenyt, ugyszintén az előállít-
ásban is, ami a saját vezetésem alatt történik

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég

Nagyváradi, Szent János utca 4. sz.

Mintákkal kívánatra házról szolgálók.

Telefon 11-41.

Telefon 11-41

Rimanóczy műbutorgyár.

:: Állandó bútorkiállítás. ::

I. rendű tölgy és bükkfa parketta
saját gyártmány.

Saját készítményű modern cserép-
kályhák állandóan raktáron. Elvál-
lalja kályhák javítását.

Raktár és iroda: Rákóczi-ut,
saját ház.

:: TELEFON: 796. ::

Költségvetés díjtalan.

x Ert.ítés. Vevő közönségünk nagyobb kényelmére szeptember 1-én Zöldfa utca 40. sz. a. Dr. Munk-házban új detail elárúsító üzletet rendeztünk be. Helybeli fióküzleteink tehát 1. Gyárépületben, Kossuth-utca 5. sz. 2. Olasziban, Bémer-tér és Rákóczi-ut sarok (Bazár-épület.) 3. Zöldfa-utca 40. sz. alatt lesznek, ahol gyártmányaink szigorúan szabott eredeti gyári egységeinkon kerülnek eladásra **Moskovits Farkas és Tsa** cipő és csizmagyár r.-t. Nagyvárad. Telefon 417. sz.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én helyezte át
míg az építkezés tart Nagy-
várad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits
házba, az Orsolya zárda templomával
szemben.

Igazságszolgáltatás.

§ Habár Mihály összűntetése A budapesti esküdtbírósg Habár Mihály szerkesztőt a Wekerle—Kossuth kormány panamái című röpiratért Wekerle Sándor volt miniszterelnök panaszára 2 hónapi és 2 heti fogházra, továbbá 200 korona pénzbüntetésre ítélte, egy másik esküdtbírósg Kossuth Ferenc volt kereskedelmiügyi miniszter és Szerényi József államtitkár panaszára 5 hónapi fogházra és 1000 korona pénzbírságra ítélte. A Kuria mindkét ítéletet helybenhagyta s ma a budapesti esküdtbírósg összűntetésekképpen 7 hónapi fogházat és 1200 korona pénzbüntetést szabott ki Habár Mihályra.

TÁVIRATOK.

A nagygyakorlat.

Sátora/jaujhely, szeptember 12.

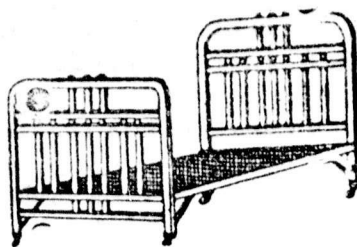
Ferencs Ferdinánd trónörökös délből különvonaton Felsővízköze érkezett, ahonnan automobilon folytatta útját Szatmárra. Délután fél két órakor a trónörökös kihallgatáson fogadta Meczner főispánt, Dókus alispánt, Malonyay Tamás szatmári főszolgabíró. A hivatalos ünnepségekben ő felségét Lipót Szalvátor főherceg helyettesíti, aki részt vesz a diszebeden és fogadja a kihallgatáson jelentkező küldötségeket.

Az Etna háborgása.

Róma, szept. 12.

Ricco, az Etna-obszervatórium igazgatója közli, hogy a múlt éjjel ismét új tűzhányó-kráterek nyitak meg. A 16 felső kráter füstöt vet ki, míg a két alsó kráter, amely 7 kilométernyire van a központi krátertől és 1800 méter magasságban fekszik, lávát hány. A széles és heves lávafolyam a castiglionei erdőkbe és a rovetellói szőlőkbe is behatol. A radavói erdőterületen földrengés következtében hasadások keletkeztek. A földlökések tegnap óta erősen csökkentek.

Vas és rezubutor

gyári rakár!

Székrenyő 3 matraccal 20 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkarniss 4 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

SZÍNHÁZ.

Sérelmek a katonazene miatt.

Kevés a civil zenész.

A szinügyi bizottság tegnap ülése csendesen indult s azt lehetett hinni, hogy pár perc alatt véget ér, azonban a bérletek ügye, mint minden szon kezdetén, most is erősebb vitára adott alkalmat. A régi bérletről esett sérelem keltette a vitát, amelynek folyamán kitént, hogy a katonai zenekar alkalmazásával kapcsolatos dolgokból folyólag egyes régi bérletről esettek régi helyeikről.

Az ülésen dr. Hoványi Géza elnökölt s jelen voltak: dr. Mihály Lajos, Rádl Odón, Bordé Ferenc, dr. Kuränder Ede, Schwarcz Izidor, dr. Adorján Emil, dr. Medvigy Gábor, Juricskay Bara a jegyző és Erdélyi Miklós szinigazgató.

Ennek bejelentette, hogy a szinársulat szeptember 16-án megkezdte az előadásokat. Tudomásul vették, a társulat tagjainak bemutatott névsorával együtt. Az új tagokra nézve november 1-én mond véleményt a szinügyi bizottság.

Szeptember 17-ől 30-ig a következő darabokat tűzte ki a szinigazgató:
Cigányszerelm, Babuska, Obsitos, A rivalda (u.), Erdészleány, A szerencse fia (u.), Luxemburg grófja, Artatlan Zuzsi (u.), Jack, a senki (u.), Dollárkirálynő.

A bemutatott műsört tudomásul vették.

Sérelmek a bérlet körül.

Dr. Hoványi Géza elnök felelteti, hogy panaszok érkeztek hozzá a bérletre nézve. Egyik előkelő család nem kapta meg a szölye első sorában eddigi 3 helyét.

Mihály Lajos ösmeri a dolgot; az igazgatónak kötelezettsége van a katonasággal szemben, a zenekarral kötött szerződésből folyólag. Rádl Odón azt sérelmesnek tartja, mert terror lehet belőle.

Dr. Medvigy Gábor hibáztatja az igazgatót, mert a közönség érdeke az első. Indítványozza, hogy mondják ki, hogy a szinügyi bizottság kíváncsának tartja, miszerint az igazgató mindent tegyen meg a sérelem orvoslása végett.

Dr. Kenéz Kurländer Ede különösképpen tartja, hogy a múlt évben, mikor a katonákkal a szerződést megkötötte az igazgató, 6—8 helyet már elvettek. És most ismétlődik a dolog. Így mindenképp elvehetik a régi bérletről.

Erdélyi Miklós igazgató ismerteti a dolgot. Civil zenekart akart szervezni, de csak 16 zenészt kapott, ez pedig kevés. A katonaság újabb helyek átengedését kötötte ki az új szerződésben s így kényszerhelyzetben volt. Ezért vett el újabb két helyet a régi bérletről.

Dr. Adorján Emil látja itt is a katonai tulajdonos (Derűtség), a létszámfelelőssel jár a helyfelelő. Nem rokonszenvez a panaszok-

kal. Mint már régebben, most is tiltakozik az ellen, hogy egy csoport állandóan lefoglalja a színházat s száz és száz család attól el van zárva. Módot kell találni, hogy az új bérletről is helyhez jussanak. A mostani 3-as bérlet helyett 6-os bérlet. Az nem sérelem, ha valaki hátrább kap helyet.

Dr. Hoványi Géza ilyen viszonyok között egy segitene: a bérletek eltörlése. A mostani panaszon akként lehetne segiteni, hogy mondják ki, miszerint azok, akik most sérelem esett, jövőre, ha más zenekar lesz, visszakapják régi helyeiket.

Dr. Adorján Emil indítványozza, hogy utasítsák az igazgatót, miszerint jövőre 6-os bérlet legyen. Így jobb előadások lesznek, mert hat napig egyet játszik a társulat.

Dr. Kenéz-Kurländer Ede ezt ellenzi, mert az idegen forgalmat csökkentené s kevesebb lenne a színházlátogató.

Dr. Hoványi Géza indítványához képest kimondták, hogy akik most sérelmet szenvedtek, jövőre visszakapják régi helyeiket. — Adorján Emil indítványát, a 6-os bérletre nézve, a jövő ülésre tűzték ki.

Dr. Medvigy Gábor indítványozza, hogy utasítsák a szinigazgatót, hogy a jövő szonra civil zenekart szerződtessen.

Erdélyi Miklós azzal válaszol az indítványra, hogy nincs elég civil zenész, mert kimennek külföldre, mivel nálunk nincs nyugdíj intézetük s külföldön jobban is fizetik őket. Más társulatoknál is hiányos a civil zenekar.

Medvigy Gábor indítványát is a jövő ülésre tűzték ki.

Ezzel véget ért az ülés.

Az első előadások. Szombaton este megnyílnak a Szigligeti-színház kapui. A zenekarban felcsendülnek a »Cigányszerelm« nepszerű melodíái. Új, érdekes előadásban kerül színpadra Lehár legnépszerűbb operettje. Az új énekesnők, a pompás hangú Báthory Elza és a temperamentumos Szőke Gizi és Medgyaszai, az új tenorista mutatkoznak be a nagyvárad közönségnek. Az első előadások bérletszünetben mennek. — Vasárnap este a »Babuska« adják Horváth Micivel a címszerepben, délután pedig félhelyárakkal a népszerű Goldstein Számit. Az első előadásokra már csütörtök reggel 9 órától lehet jegyeket váltani. A szinlap bérletet Becker Antal színházi szertárosnál egész évre 3 korona 20 fillért lehet előjegyezni.

NYILTTÉR.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával
művészikivitelben szájpádlás
nélkül is készít kitéző hir-
nevü

Fogműtermében

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUOSKICS GYULA

SPORT.

Nagyváradai lóversenyek. A Nagyváradon folyó hó 16 és 17-én azaz szombaton és vasárnap tartandó lóversenyek érdekesebbek ígérkeznek, amennyiben a nevesebb lovak majdmind itt lesznek. A verseny intézőség a verseny pályát már elkészítette, s a versenyzőknek rendelkezésére bocsátja, hogy azon lovaikkal próba galoppokat végezhesse.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése.

Budapesten

A gabona tőzsdén tegnap lanya volt az irányzat. Készáru forgalom hatvanezer mázsa 5—10 fillérrel olcsóbb árak mellett.

Határidők sárlata:

Aprilisi buza (1912)	— —	12-13
Októberi buza — — —	— —	11-93
Októberi rozs — — —	— —	10-21
Októberi zab — — —	— —	8-40
Májusi tengori (1912) — —	— —	9-35

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	843—
Osztrák hitelrészvény	— —	650—
Jelzálogbank — — —	— —	486—
Leszámitoló és pénzváltó	— —	576—
Salgótarjáni kőszén	— —	686—
Osztrák államvasút részvény	— —	741—
Közúti vasút — — —	— —	808—
Rimamurányi vasmű — — —	— —	690—
Városi vasút — — —	— —	417—
Beocsini cement — — —	— —	—

Erdő eladás.

A nagyváradai I. sz. főtisztelendő Káptalan tulajdonát képező s a folyó év őszén tarolás alá kerülő következő erdővágások összes lábon álló, földfeletti fatömege eladó u. m.: »abriházi« vágás 7-3 kat. hold, a »hegyközujlaki« 21-4 kat. hold, a »lenke-széplaki« 8-7 kat. hold, az »urszádi« 15-8 kat. hold és a »bagamérigyörgyeri« 16 kat. hold vágások.

Az eladás zárt írásbeli ajánlatok útján történik, melyekhez a megajánlandó vételárnak legalább tíz százaléka mint bányapénz s az alulírott nál beszerezhető eladási feltételek egy példánya okvetlenül csatolandó. Az ajánlatok legkésőbb a folyó évi október hó 9-ik napjának d. e. 10 órájáig az eladó uradalom központi pénztárába (Nagyvárad, Sal Ferencz-utca 4. sz.) benyújtandók.

Kelt Nagyváradon, 1911. évi szept. hó 11-én.

Török László s. k.

urad. erdőmester.

Utánnomás nem díjazatik.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

13036/13038/911. sz.

Hirdetmény

a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyetek adójára vonatkozó 1911. évekre elkészített ki- számítási javaslatokat tartalmazó lajstromok közzététele és az adókiadás körüli eljárás tárgyában.

Az 1911. évre a nyilvános számadásra kötelezett egyetek és vállalatok adója szerkesztett és az adókiadás bizottság elé terjesztendő adókiadás- számításai javaslatokat kitűntető lajstromok 8 napra a városi adóhivatal 30-ik sz. szobájában f. é. szeptember hó 12—19-ig kitétetvén, azokat mindenki megtekintheti s az öt vagy másokat illető adójavaslatokra nézve észre- vételeit megteheti; ezen észrevételek a fenti határidő alatt írásban a m. kir. pénzügyigazgatóságnál, utóbb az adókiadás bizottságnál — melynek tárgyalásai a f. évi szept. 20-án d. e. 8 és 10 órában fognak a városháza bizottsági termében fognak megtartatni, miről az adózók külön értesítés útján tudósíttatnak — ter- jeszthetők elő.

Az adókiadás bizottság ülései nyilvánosak lévén, ott minden adózó megjelenhetik. (l. 1883. XLIV. t.-cz. 24. §.)

Az adókiadás bizottság a kitűzött sorrend szerint minden egyes községre nézve megvizsgálja az adózók 1911—12. évekre benyújtott bevallását és a kir. pénzügyigazgatóság által készített adókiadás- számításai javaslatokat s tekintettel az illető adózó vagy mások, vagy pedig a kincstári képviselő által tett észrevételekre s egyéb rendelkezésre álló adatokra, megállapítja min- den egyes adókötelesnek adóösszegét azt még az ülés folyama alatt az illető adólaajstromba bejegyezteti és ebbeli végzését kihirdeti.

Az adókiadás bizottság végzése kihirdetvén, az érdekelt adóköteles félnek jogában áll az ülés folyama alatt előszóval az iránt nyilatkozni, kívánja-e az ügyet és ha igen, mely indoknál fogva a felszólamlási bi- zottsághoz felebeznit.

Hason nyilatkozatra van jogosítva a jelenlevő adókötelesek bármelyike és pedig nemcsak a saját, hanem más adójára nézve is, ha a bizottság által hozott végzés eredményében aránytalanságot vél be- bizonyíthatni, akár saját magára, akár másra kivetett adótételre nézve.

A felebbezés indokainak írásban kifejtésére a tárgyalásnál jelenlevő felebbezőnek a kihirdetéstől szá- mitandó 8 napi határidő adatik.

Az az adózó, aki az adókiadás bizottság ülésé- ben akkor, midőn adóügye tárgyalatott jelen nem volt, a bizottság végzése elleni felebbezését az illető ülés folyama alatt megrovott adózók névjegyzékének a bizottság tárgyalásainak helyiségeül szolgáló ház ka- pupára való kifüggesztésétől számítva 15 nap alatt a pénzügyigazgatóságnál adhatja be.

Oly esetben, midőn az adókiadás bizottság a m. kir. pénzügyigazgatóság által javaslatba hozott adóté- tel felemelését határozta, erről az illető adózót, ha a határozat kihirdetésénél jelen nem lenne, írásbeli vég- zéssel külön értesíti oly hozzáadással, hogy ha e vég- zést felebbezni kívánja, az abbéli felszólamlás írásban a végzés kézbesítésétől számított 8 nap alatt az adóügyi elöadónál, vagy helyettesénél vevény mellett benyújtható.

Ellenben azon adózók, kik abban a községben (városban), melynek adólaajstromában adójuk kivette- tt, nem laknak és az ülésben jelen nem voltak, a hozott határozatról írásban értesíttetnek s felebbezé- seiket a végzés vételétől számított 15 nap alatt nyúj- tathják be a pénzügyigazgatóságnál.

A felebbezés a kivetett adónak behajtását nem gátolja, amennyiben azonban a felebbezés tárgyát ké- pező adóösszege, a múlt évre kivetettnél nagyobb, a felebbezés a két összeg közötti különbözetre nézve birtokon belül történhetik.

Az adóköteles fél a felszólamlási bizottságnak határozata ellen szóval vagy írásban panaszt emelhet.

A panasz a felszólamlási bizottság határozatának kézbesítésétől számított 15 nap alatt a kir. pénzügy- igazgatóságnál adandó be s felette a magyar kir. köz- igazgatási bíróság határoz.

A panasznak halasztó hatálya nincs (1883. évi XLIV. t.-cz. 34. §.)

Kelt Nagyvárad, 1911. évi szeptember hó 11-én.

Városi adóhivatal

Közgyűlési meghívó.

A »Magyar Bank« részvénytár- saság Nagyváradon, 1911. évi szept- ember 21-én délután 3 órakor az intézet helyiségében (»Fekete Sas« palota I. emelet)

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre az intézet t. részvényeseit ezennel meghívjuk.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Jelentés az alaptőke 2 000 000 koronára történt felemelésének sikeres keresztülviteléről és teljes befizetéséről.

2. Az alapszabályok 4 és 41. §-ának módosítása.

3. A részvénytársaság elnökének megvá- lasztása.

Nagyvárad, 1911. évi szeptember hó 12-én.

Az igazgatóság.

A Biharmegyei Gazdák Aru és Hitelintézete rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok ál- landók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitoló váltókat a legelőnyösebb ka- mat mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik minden- nemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, termé- nyekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyó- sit házakra és földbirtokokra. 161

Részvénykicserélési felhívás!

Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi bank és Központi Takarékpénztár r. t. felhívja azon tisztelt részvényeseit, kiknek birtokában Biharmegyei Ke- reskedelmi Ipar- és Terményhitelbank rész- vények vannak, hogy ezen részvényeket, szelvé- nyekkel együtt, kicserélés végett az Egyesült intézet Teleki-utcai fiókjánál (Teleki-u. 3.) folyó évi szeptember hó 1-től szeptember 20-ig be- szolgáltathatni szíveskedjenek.

Minden 3 darab Biharmegyei Kereskedelmi Ipar- és Terményhitelbank részvény helyett 4 darab Egye- sült intézeti részvény fog kiadatni.

A beszolgáltató részvényekhez jegyzék csato- landó azon nevek felsorolásával, melyekre az új rész- vényeket kiállítani óhajtják.

A Központi Takarékpénztár forgalomban lévő régi részvényeinek kicserélése, valamint az Egyesült intézet felemelt új részvénytőkájából jegyzett új kibo- csátású részvények kiadása a fent hirdetett Biharme- gyei Kereskedelmi Ipar- és Terményhitelbank részvé- nyek kicserélése után, későbbi időpontban fog megtör- tenni, miről a tisztelt részvényeseket újabb hirdetmény útján értesíteni fogjuk.

Egyesült Biharmegyei Kereske- delmi Bank és Központi Taka- rékpénztár részv.-társ.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Figyeljen az árakra.

Körözspart, Lévy-palota.

1 üveg Odol	74 kr.
1 » francia szájviz	26 »
1 » száj szagtalanító	50 »
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 »
8 » Thymol	20 »
1 » Stomatia	20 »
1 » téglés Odontin fogpaszta	55 »
1 drb Odontin betét	98 »
1 üveg Picavan	86 »
1 üveg Bay Rum	86 »
1 » Jera violette brillantín	36 »
1 » francia brillantín	15, 20, 36 »
1 » folyékony brillantín	50 »
1 » valódi dió olaj	15 »
1 » » kivonat	75 »
1 drb bajuszkefő	15, 20, 35 »

1 üveg Kerpel kézfinomító	86 kr.
1 téglés Margit krém	40 »
1 » Diana krém	65 »
1 drb Diana szappan	65 »
1 dob Lickner puder	28 »
1 » amerikai porcellán puder	1 frt 20 »
1 üveg amerikai petrol	50 »
1 » Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — »
1 fekete champos	12 »
1 rud rozsa Glycerin szappan	20 »
3 drb francia ibolya szappan	50 »
1 » Kiehlhauser ibolya glycerin szappan	28 »
1 » Speick szappan	28 »
1 » Windsor szappan	28 »
1 tubus kaloderma	28 »
1 » Beloderma kézfinomító	20 »
1 üveg téglés tejserm	20 »

1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr
1 Gillette utánzatú borotva készlet	1 » 50 »
1 valódi serté hajkefe	70 »
1 dublé bajuszkefe	20 »
1 valódi serté ruhakefe	45 »
1 körömkese	20 »
1 szarolókese óriási	10 »
1 szarolókese kisebb	96 »
12 drb Royal angol cipő orom	70 »
1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	20 »
1 » cipőfényesítő flanel	80 »
1 » Jarigatem Zománc	80 »
1 pár vörös gumicső	80 »
Egy negyed Ko Braun watta	36 »

505

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! ~~Saját szobának ellátására, ha személyesen meg nem győződik az árakról.~~

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurókben!

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint
a megyei főtiszte-
lendő papság szál-
litója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

2—3 középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda
R.-T.-nál.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.
Elvállal minden szakmájába vágó
munkát, u. m.: matt és fényezett
szobaberendezések, konyhabutorok
készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

Dajkovits E.

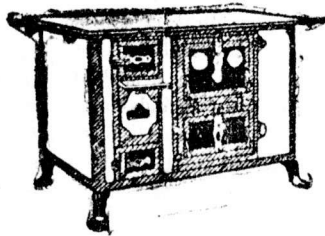
fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a leg-
diszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszműlakatos ipartelepéhez
NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ITAZ AMERICAI HŐ HULLÁM
LEGJOBBAN VÉDEKEZHETÜNK

TARSOLY és
RISZTÓ
FÜRDŐ
KÁDJAIBAN.

Sz: 2 3 4
Kor: 35- 40- 48-

